NOTES

REDAKTORA

Školních novin

_____

Podepiš si notýsek svým jménem nebo novinářskou zkratkou.

Věděl jsi, že…

… noviny plní různé funkce,

… redaktoři mají několik úkolů najednou

… a tomu odpovídají i jednotlivé **typy příspěvků**?

Školní noviny (vlastně redaktoři – TO JSI I TY!)

1) **Informují** prostřednictvím
   - **ZPRÁV**
   - **REPORTÁŽÍ**
2) **Sbírají**, porovnávají a vyhodnocují **informace**, data a názory pomocí:
   - **ANKETY**
   - **PRŮZKUMU**
3) **Baví** například skrze:
   - **DOPLŇOVAČKY**
   - **OSMISMĚRKY**

Držte si klobouky,
začínáme!

NOVINÁŘSKÉ DESATERO

1. Svoboda slova
Máme právo psát o všem, co nás baví a zajímá. Témata si volíme sami a svobodně.

2. Slušnost
O věcech a hlavně lidech píšeme vždy slušně. Víme, že svoboda slova končí tam, kde začíná právo jiného člověka na čest a důstojnost. Nepoužíváme vulgarismy.

3. Originalita
Příspěvky vytváříme hlavně sami, nekopírujeme. Víme, že nejcennější je vlastní tvorba, i když třeba není dokonalá.

4. Zdroje informací
Pokud čerpáme z jiného zdroje, vždy jej uvedeme. Pokud přebíráme konkrétní text, zvýrazníme ho a uvedeme ho jako citaci.

5. Autorství

Své příspěvky vždy podepisujeme buď jménem, novinářskou nebo uměleckou zkratkou. U fotografií a obrázků také vždy uvádíme autora.

6. Čeština

Milujeme svůj rodný jazyk a jsme si vědomi síly psaného slova. Nechceme, aby v našich novinách byly chyby, které se čtením ještě více zafixují. Netrváme ale na gramatické správnosti vždy a všude, protože víme, že hovorová forma je někdy přirozenější.

7. Kontrola

Své příspěvky si po sobě vždy kontrolujeme, to platí zejména u křížovek, sudoku, doplňovaček atd.

8. Inspirace

Díváme se kolem sebe a hledáme inspiraci k příspěvkům i ve svém volném čase.

9. Spolupráce

Pracujeme společně, často ve skupinách dětí různého věku. Spoluprací se vzájemně obohacujeme.

10. Ochrana citlivých údajů

Nezveřejňujeme příjmení, bydliště, ani jiné osobní údaje.

ZPRÁVY (jak na ně?)

Co má zpráva říkat?

- **Kdo/co …**
- **Kdy …**
- **Kde …** (se stalo)

Příklad:

V pondělí 12. 10. jela školní družina na výlet do ZOO Praha.

Kdo, co? Školní družina, výlet
Kdy? V pondělí 12. 10.
Kde? ZOO Praha

Jaká má zpráva být?

- **Aktuální** (nová, čerstvá)
- **Přesná a úplná**
- **Krátká** (neobsahuje zbytečné informace)

Příklad:

Minulé září jela naše škola na krásný výlet do ZOO.

Je aktuální? Ne, stalo se to už minulé září.
Je přesná a úplná? Ne, nevíme, jestli jela celá škola, nebo jen některé třídy, nebo družina… Nevíme ani, do které ZOO jeli.
Je krátká? Ne, obsahuje zbytečné informace, např. „krásný“.

TIP: Na otázky „Jak, jakým způsobem“ a „proč“ neodpovídá zpráva, ale třeba reportáž.

ZPRÁVY

Dívej se kolem sebe a poslouchej, co se stalo zajímavého. **Školní noviny** informují o tom, co se děje ve škole a v naší obci. Stalo se něco? Chystá se něco?
Pro začátek ti stačí krátké poznámky, ze kterých později zprávu sestavíš. Když ti nějaké informace chybí, zeptej se na ně nebo si je vyhledej.

Zkus sestavit zprávu z těchto poznámek:

- *výlet s tvojí třídou*
- *příští středu*
- *hrad Kost*

_____

_____

_____

_____

Chybí ti nějaké informace? Které? Kde bys je mohl najít?

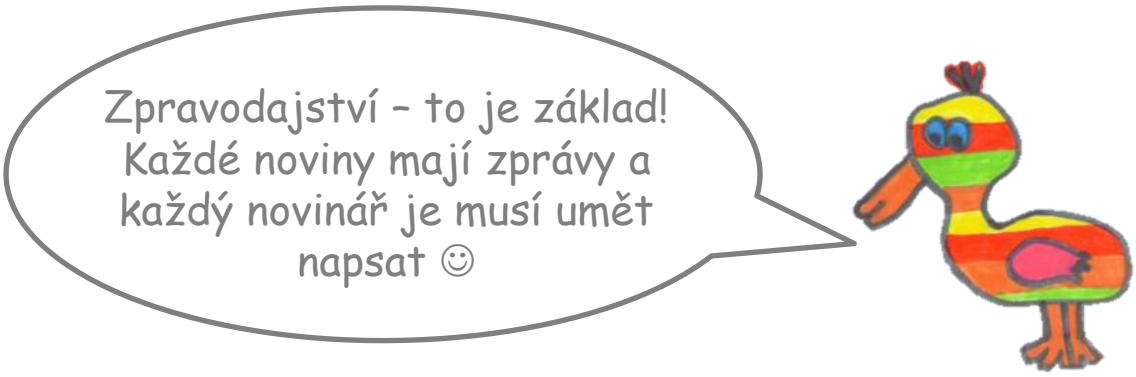

REPORTÁŽ (jak na ni?)

Co má obsahovat?

- **Kdo/co … kdy … kde …** (se stalo)
- **Jak a proč**… (se to stalo)

V čem se liší od zprávy?

- **Nemusí být krátká.**

Měla by obsahovat vyprávění o události, popis místa i lidí. Čtenář by si měl udělat představu, jak to tam vypadalo, skoro jako by tam byl s tebou. ☺

- **Nemusí být aktuální.**

Můžeš psát o věcech, které trvají stále – hrad, který jsi navštívil, zvířata v ZOO, která jsi viděl… Ale můžeš psát i o aktuálních věcech – událostech, závodech, atd., které se právě konaly.

- **Můžeš sdělit i své dojmy a hodnocení.**

Profi reportáže v novinách a televizi jsou objektivní (to znamená neobsahují dojmy a hodnocení), ale my v našich Školních novinách můžeme v reportáži říci, jak se ti co líbilo.

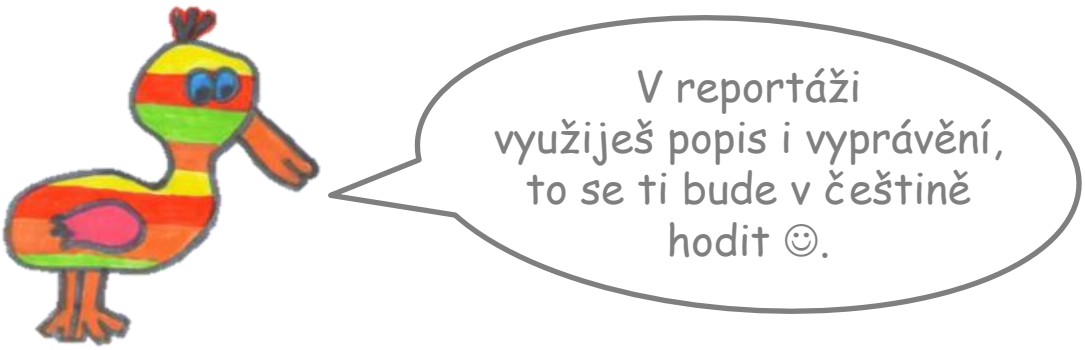

TIP: Reportáž můžeš oživit
třeba rozhovorem, fotografií, obrázkem nebo kvízem.

Příklad reportáže z našich novin:

Obsahuje popis, vyprávění, rozhovor, kvíz, fotku, ale i informace, které si redaktorka sama vyhledala. Poznáš je?

Týden v Malé Úpě

V lednu jsme jeden týden trávili v Krkonoších v Malé Úpě. Bydleli jsme na Pomezní boudě, která je hned vedle sjezdovky. Na té sjezdovce jsme skoro každý den lyžovali. Kromě toho jsme chodili i na běžky, na dětskou diskotéku, do sauny, hráli společenské hry, ale dělali i úkoly do školy. Letos jsme si poprvé i půjčili brusle a šli jsme na místní kluziště. Už jsme tu byli pošesté a za tu dobu jsme zjistili spoustu zajímavých věcí:

- Vesnice Malá Úpa se jmenuje stejně jako řeka Malá Úpa, která je nejvýše pramenící řekou v České republice.
- Malá Úpa má málo stálých obyvatel (135), jsou tu skoro samé chaty.
- Sjezdovka Pomezky I. je celá položená ve výšce nad 1050 m.n.m. Takto vysoko položených sjezdovek u nás tolik není.
- Je odsud vidět Sněžka, nejvyšší hora České republiky.
- Pomezní bouda byla založena roku 1815 jako hraniční bouda na česko-polské hranici, ale historie budovy sahá až do roku 1771.

Pomezní boudu vedou manželé Hanka a Petr. Zajímalo mě, jaké to je, žít na horách, tak jsem s Petrem udělala krátký rozhovor:

Jak dlouho už žijete na Pomezní boudě?
Žijeme zde už od roku 2002.

Žili jste vždy na horách?
Na horách jsme nežili pořád. Já pocházím z Hradce Králové a moje žena Hanka z Dobrušky. Na horách jsme začali žít v roce 1997.

Je to velký rozdíl oproti životu ve městě?
Rozdíl to je, asi největší od doby, kdy se nám narodili dva kluci. Musíme jezdit každý den do Pece do školy, do Trutnova na kroužky… Je to trochu jiné, protože tady nejezdí žádné autobusy, ani tramvaje nebo trolejbusy ☺ Ale zase jsme tady víc v přírodě.

Jak vypadá váš běžný pracovní den?
Ráno vstávám někdy v šest, někdy o půl šesté, chodím zatápět, pak připravujeme s kuchařem snídaně. V deset hodin, když se všichni najedí, tak musíme všechno uklidit, vyluxovat, uklidíme snídaně a zase připravujeme obědy. Po obědech je to stejné, musí se všechno uklidit a připravují se večeře. Když někdo přijde dřív, tak si dá třeba pití, nebo pohár. Pak se rozdají večeře. Po večeřích se zase musí všechno uklidit a povídáme si s hosty. A taky musíme poslat včas svoje kluky spát ☺

Děkuju za rozhovor.

Alena V.
(4. třída)

Kvízová otázka: Která je nejvýše pramenící řeka v České republice?
a) Bílé Labe b) Malá Úpa c) Jizera

Správná odpověď: b) Malá Úpa

Příklady reportáží z našich novin:

Porovnej, v čem se reportáže shodují a v čem se liší.

Brigáda v knihovně

Ve čtvrtek 5. 9. jsme já a můj brácha byli na obecním úřadě pomoct paní knihovnici v knihovně. Rovnali jsme knížky do polic a mohli jsme si je libovolně prohlížet. Nakonec jsme si oba založili průkazku a oba jsme si jednu knížku půjčili domů. Já i brácha, kterého čtení jinak moc nebaví, jsme si to tam užili.
Pokud by si i někdo jiný chtěl brigádu zařídit, tak se hlaste u Jany Műnzbergerové, tel. 737 646 181.
Kdy je knihovna otevřená: ve čtvrtek od 16 – 18 hodin.

-Alča, 5. A-

Křest Školních novin

V pátek 21.9. se konal křest Školních novin. Celá škola se o první přestávce shromáždila před vchodem a žáci, kteří přispívali do novin, stáli s paní ředitelkou úplně nahoře. Paní ředitelka vyjmenovala všechny redaktory a pochválila je. Nakonec jsme otevřeli šampaňské a noviny jsme pokřtili. Všichni redaktoři si přiťukli. *-aač- -šim- -AA-*

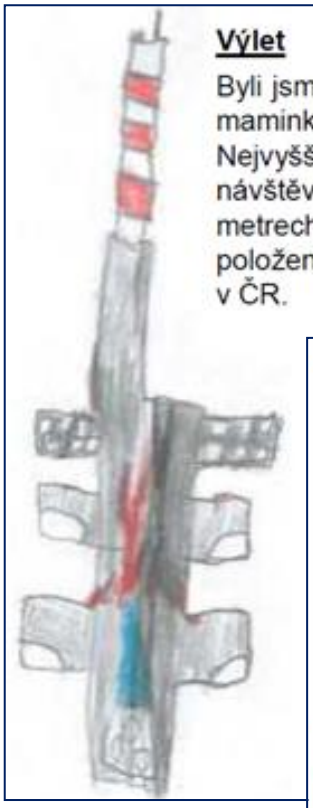

Výlet

Byli jsme na Žižkovské věži s maminkou a bráchama. Nejvyšší místo, kam může návštěvník jít, je v 93 metrech, a to je nejvýše položená vyhlídková plošina v ČR.

Kvíz:

Kolik má Žižkovská věž metrů?

a) 208m
b) 216m
c) 213m

Správná odpověď b)

Otík, 2.třída

Zajímavosti o želvách na Zakynthosu

Želví pláž se vyskytuje na Zakynthosu. Želvy jsou ve velkém ohrožení. Máma želv naklade za jeden den až 120 vajec. Jsou malé jako pingpongový míček. V písku musí být 60 dní. Želvičky se vyhrabou z písku a jdou po pláži a nesmí mít před sebou žádnou překážku, mohla by to být i jejich smrt. Želvičky si musí zapamatovat cestu, aby tam mohly v dospělosti naklást vajíčka..

Text a obrázky: Laura Mi., 3. A

REPORTÁŽ

Přečti si reportáže na protější straně.
Poznal jsi, v čem se reportáže shodují a v čem se liší?

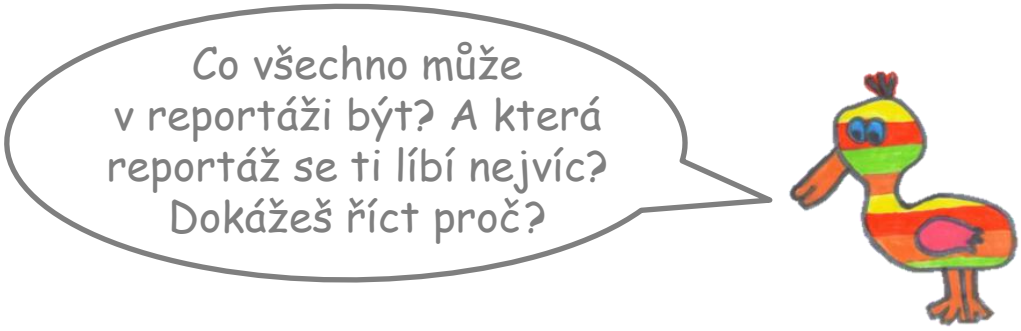

Spočítej a napiš, kolik z těchto 4 reportáží obsahuje:

- **Nadpis** ____
- **Popis místa, věcí** ____
- **Vyprávění děje, příběhu** ____
- **Obrázek nebo fotku** ____
- **Rozhovor** ____
- **Kvízovou otázku** ____
- **Informace získané z webu** ____
- **Odkaz nebo kontakt (telefon, jméno, mailovou adresu, otvírací dobu, adresu webových stránek)** ____
- **Podpis nebo zkratku redaktora** ____

Nejvíc se mi líbí reportáž _____,

protože_____.

ANKETA (jak na ni?)

Co je smyslem ankety?

- Položit **jednoduchou otázku** (maximálně dvě)
- Posbírat **co nejvíc různých odpovědí**
- **Pobavit** čtenáře
- Uvést co nejvíce **různých odpovědí** a názorů
- Odpovědi píšeme **textem**

V čem se liší od průzkumu?

- **Otázka vybízí k otevřeným odpovědím** – počet možných odpovědí je nekonečný.
- **U odpovědí uvádíme i jméno respondenta** (to je ten, komu otázku pokládáme), stačí pojmenovat stručně, ale mělo by být jasné, o koho jde.
- **Odpovědi se nedají sčítat ani porovnávat.** Na základě odpovědí nemůžeme vědět, jaký je názor většiny.

Příklad:

Jaký byl tvůj nejlepší prázdninový zážitek?

Ondra, 2. A: Když jsme jeli k moři.
Lída, kuchařka: Týdenní pobyt na koňském ranči.
Eva, maminka: Opékání buřtů na chalupě.

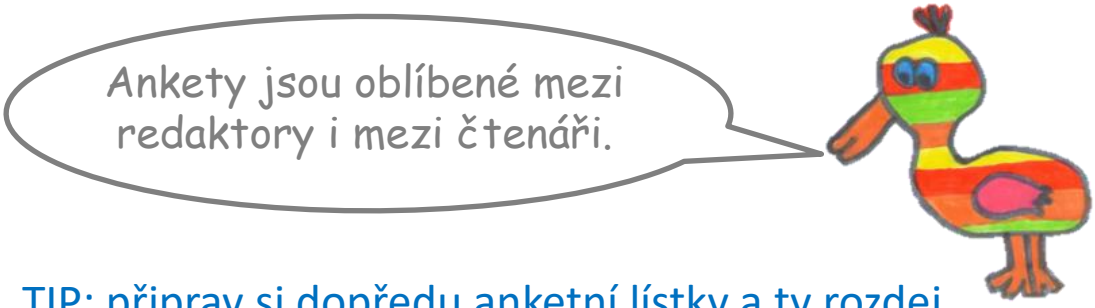

TIP: připrav si dopředu anketní lístky a ty rozdej.

ANKETA

Lístek na anketu může vypadat takto. Otázku vymysli a napiš sám.

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Zkus vymyslet
tři otázky na tři různá témata, která jsou právě aktuální. Zapiš, jak bys sám odpověděl.

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

Anketa pro Školní noviny

Otázka:_____

Jméno:_____

Odpověď: _____

TIP: stačí, když si na anketu připravíš jeden lístek a poprosíš rodiče, aby ti ho několikrát ofotili. Můžeš také anketní lístek vytvořit v počítači a vytisknout ho, kolikrát potřebuješ.

PRŮZKUM (jak na něj?)

Co je smyslem průzkumu?

- Položit **jednoduchou otázku**
- Nabídnout **určitý počet odpovědí**
- Získat **co nejvíce odpovědí v dané skupině** (např. škole, třídě, rodině)
- Odpovědi **sčítat a vyhodnocovat** – zjišťujeme, jaký názor je většinový a jaký menšinový
- Odpovědi prezentujeme v **tabulce nebo grafu**

V čem se liší od ankety?

- **Počet možných odpovědí je konečný.**

Předem vymyslíme všechny možné odpovědi a ty dotazovaným nabídneme. Dotazovaní můžou třeba jen zaškrtávat odpovědi z výběru.

- **Výsledky vyhodnocujeme.**

Stejné odpovědi sčítáme, podobné odpovědi můžeme i posléze sdružit do jedné.

- **Odpovědi uvádíme anonymně**, beze jména.

Příklad:

V jarní karanténě jsme se zeptali všech dětí z naší ZŠ: Kdy by ses chtěl vrátit do školy? V tabulce vidíte, jak děti v jednotlivých třídách odpovídaly.

	1.A	2.A	3.A	4.A	5.A	celkem
v půlce května	11	7	10	7	11	46
až v září	1	9	3	2	0	15
celkem odpovědělo	12	16	13	9	11	61

TIP: Výsledky průzkumu můžeš i okomentovat.

PRŮZKUM

Průzkum pro Školní noviny

Otázka:_____

Vyber a zakroužkuj jednu možnost:

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

Na průzkum můžeš udělat podobné lístky jako na anketu. Napiš všechny možné odpovědi a urči, kolik odpovědí lze vybrat. Rozdej je všem ve skupině, kterou zkoumáš.

Výsledky průzkumu
(uveď téma z otázky)

a) … (počet)
b) … (počet)
c) … (počet)
d) … (počet)
Celkem jsme oslovili…
Nejvíce lidí si myslí, že…

Nakonec odpovědi sečti a krátce okomentuj. Můžeš je seřadit do tabulky nebo udělat graf.

TIP: Pro začátek si vyber malou skupinu, třeba rodinu.

Vymysli otázku do průzkumu, aby byl velký počet možných odpovědí. Takové otázky jsou většinou: Jaký je tvůj nejoblíbenější … (sport, předmět, jídlo, činnost, kroužek, …) Zkus vymyslet všechny možné odpovědi a napiš je.

Průzkum pro Školní noviny

Otázka:_____

_____

Vyber a zakroužkuj jednu možnost:

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

e) _____ f) _____

g) _____ h) _____

i) _____ j) _____

TIP: Podobné odpovědi můžeš potom sloučit do jedné.

Průzkum pro Školní noviny

Otázka:_____

Vyber a zakroužkuj jednu možnost:

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

e) _____ f) ___jiné_____

Průzkum pro Školní noviny

Otázka:_____

Vyber a zakroužkuj jednu možnost:

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

e) _____ f) _____

g) _____ h) __další_____

TIP: poslední možnost na výběr můžeš vždy nechat prázdnou nebo pojmenovat jako další, jiné, apod.

DOPLŇOVAČKA (jak na ni?)

1. Vymysli tajenku a napiš svisle:

	Z
	Á
	Ř
	Í

2. Vymysli slovo, které obsahuje první písmeno z tajenky:
Z – třeba PODZIM.
Napiš ho vodorovně.

P	O	D	Z	I	M
			Á		
			Ř		
			Í		

3. Stejně postupuj u všech písmen tajenky.
Á –ŠKOLÁK
Ř – ŘEKA
Í - ŘÍP

	P	O	D	Z	I	M	
Š	K	O	L	Á	K		
				Ř	E	K	A
			Ř	Í	P		

4. Ke všem slovům vymysli otázky. Dej pozor, aby odpověď byla přesně ta, kterou je potřeba napsat:
Příklad: „ Jak se jmenuje 3. období v roce?“ Odpověď je: „podzim.“
(špatně: „Kdy se pouští draci?“ Odpověď je: „Na podzim“).

5. Doplňovačku překresli znovu, ale s prázdnými okýnky. Zvýrazni pole, kde bude tajenka. Řádky očísluj a k číslům připiš otázky.

	1.							
2.								
				3.				
			4.					

TIP: Místo otázek můžeš nakreslit obrázky.

DOPLŇOVAČKA

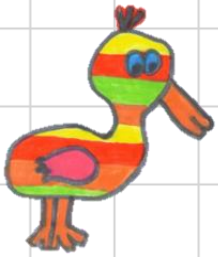

Rozmysli si,
jestli budeš psát otázky nebo kreslit
obrázky. Podle toho pak teprve
vymýšlej slova.

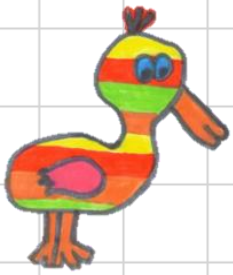

Zkusíš doplňovačku na jedno téma? Stačí použít slova, která něco spojuje, třeba roční období, sport, zvířata, …

OSMISMĚRKA (jak na ni?)

1. Vymysli slovo a zapiš ho do čtverečků. Můžeš psát všemi směry. Pokračuj dalšími slovy a využívej písmena, která už jsi zapsal. Slova si zapisuj i vedle na papír:

KOLO KUFR

K	O	L	O
	U		
		F	
			R

2. Pokračuj dalšími slovy, dokud nezaplníš tabulku co nejvíc to jde. Nová slova vždy zapisuj k těm předešlým.

KOLO KUFR RUKA AUTO

K	O	L	O
	U	T	
	U	F	
A	K	U	R

KOLO KUFR RUKA AUTO UFO

3. Prázdná políčka, která zbyla, budou obsahovat tajenku. Spočítej je a vymysli slovo na tento počet písmen.

K	O	L	O
1.	U	T	2.
3.	U	F	O
A	K	U	R

4. Tajenku zapiš do prázdných políček postupně, po řádcích. Máš hotovo! Pro jistotu si to celé zkontroluj.
Pro zapsání tajenky můžeš předepsat počet písmen:

Tajenka: ___ ___ ___

K	O	L	O
B	U	T	A
F	U	F	O
A	K	U	R

OSMISMĚRKA

Zkusíš to teď ty?
Nic na tom není☺ Když ti nebude stačit mřížka, tak si ji zvětši.

Osmisměrka nemusí
být jen čtverec, klidně udělej obdélník.
Napiš nejdelší slovo, pak další a uvidíš☺
Mřížku můžeš v průběhu třeba i
zvětšit.

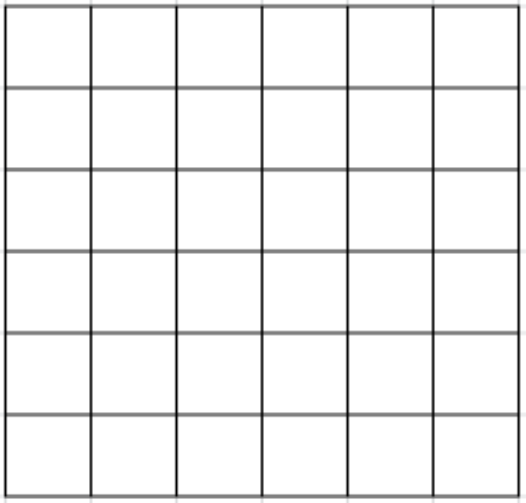

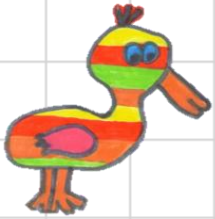

A dál je to jen na tobě☺ !
Do čeho se pustíš nejdřív?

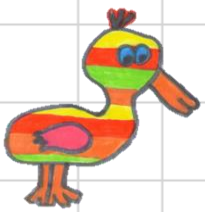

Došly ti nápady?
Podívej se kolem sebe. O čem všichni mluví? Co se právě děje? Jaké je roční období? Co se slaví?
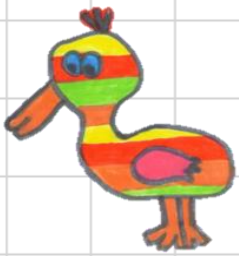
A jsme na konci, stránky došly.
Nápady ti ale určitě ještě nedošly,
tak pokračuj v jiném notýsku.
Hodně štěstí ☺ !